

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120238480
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6120238480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: P. F., A. XX.XX.XXXX, W. Q. Ž., P. X/X, zastúpenému Mgr. Marcelou Grancovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Kováčska 28, o zaplatenie 3.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 29.06.2021 sp. zn. 13Csp/410/2020

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 29.06.2021 č. k. 13Csp/410/2020-144. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 29.06.2021 č.k. 13Csp/410/2020-144 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.000,- € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.000,- € od 10.12.2019 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanému s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 3.000,- € s príslušenstvom a náhrady trov konania.

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaný uzatvorili dňa 30.03.2015 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.000,- €. Žalovaný sa úver zaviazal splatiť v 59 mesačných splátkach po 139,24 €. Celková čiastka spojená s úverom bola 8.222,08 €, termín konečnej splatnosti 15.03.2020, RPMN 13,91 %, priemerná hodnota RPMN 18,34 %. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nespĺnil, preto žalobca vyhlásil dňa 28.02.2018 mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobca si tak uplatňuje sumu 3.000,- € s úrokom z omeškania. Ku dňu postúpenia pohľadávky pohľadávka predstavovala sumu 6.926,05 € a pozostávala z neuhradenej istiny vo výške 4.160,03 €, riadneho úroku vo výške 2.108,56 € a úroku z omeškania vo výške 591,44 €, poplatkov vo výške 66,02 €. Žalobca si uplatňuje iba istinu 3.000,- €, zvyšnú časť 3.926,05 € pozostávajúcu z istiny 1.160,03 €, z neuhradených riadnych úrokov 2.108,54 €, nehradeného úroku z omeškania 591,44 € a neuhradených poplatkov 66,02 € si žalobca neuplatňuje. Z platobnej histórie súd vzal za preukázané, že žalovaný uhradil celkovo sumu 2.830,68 € z poskytnutej sumy 6.000,- €.

4. Právne vec posúdil podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 3 ods. 1, § 39, § 56 ods. 6, § 53 ods. 9, § 565, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, d/, § 11 ods. 1 písm. g/, § 21 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.), § 1 ods. 1, 4, § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

5. Súd posúdil zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 5070370309 zo dňa 30.03.2015 ako zmluvu spotrebiteľskú a typovú, a vzťah dodávateľa a spotrebiteľa ako vzťah spotrebiteľský, ktorý sa riadi ust. OZ a zákona č. 129/2010 Z.z..

6. Súd sa zaoberal výškou odplaty - RPMN uvedenou v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá činila 13,91 % ročne. Vychádzajúc zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 4. štvrtrok 2014, kde výška RPMN predstavovala 13,95 % pre úvery so splatnosťou od 5 do 10 rokov vrátane ostatných spotrebiteľských úverov konštatoval, že dojednaná výška odplaty úveru 13,91 % nepresahovala túto maximálne prípustnú odplatu, a preto úver nie je bezúročný a bez poplatkov. Čo sa týka úhrad žalovaného, ktoré realizoval vo výške 120,- € deväťkrát, súd vychádzajúc z výpisu z účtu založeného v súdnom spise na čl. 20, 21 dospel k záveru, že uplatnená výška pohľadávky zohľadňovala realizované platby a výška pohľadávky vygenerovaná bankovým systémom bola už po zohľadnení týchto úhrad splátok a teda predstavovala ku dňu postúpenia pohľadávky aktuálnu dlžnú sumu.

7. Vychádzajúc z ust. § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ súd posudzoval vznesenú námietku premlčania a dospel k záveru, že v danom prípade veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru ku dňu 28.02.2018 pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 10/2017 splatnej 15.10.2017. Túto skutočnosť mal preukázanú z predžalobnej upomienky zo dňa 27.01.2018. Premlčacia doba začala plynúť od splatnosti splátky splatnej k 15.10.2017 v rozsahu 3 rokov a uplynula 16.10.2020. Žaloba bola súdu doručená 12.02.2020, teda včas, súd preto konštatoval, že v danom prípade nárok žalobcu vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy nie je premlčaný. Súd preto dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že zmluva uzavretá dňa 30.03.2015 obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, bola uzavretá bez zistených zjavných neprijateľných podmienok, a preto súd žalobe žalobcu vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3.000 €.

8. S poukazom na ust. § 517 ods. 1 OZ a § 3 nariadenia vlády priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.000 € od 10.12.2019 do zaplatenia.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 a § 263 ods. 1 CSP a priznal úspešnému žalobcovi plnú náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

11. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil plynutie premlčacej doby a rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou praxou v obdobných spotrebiteľských sporoch, pričom v niektorých na strane žalobcu dokonca vystupuje totožný žalobca a nesprávne posúdil aj oznámenie o zosplatnení úveru.

12. Žalovaný poukázal na to, že súd vyhodnotil zosplatnenie úveru z predžalobnej upomienky zo dňa 27.01.2018 tak, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci 10/2017. Tento záver súdu je úplne nepochopiteľný vzhľadom na to, že z predmetnej výzvy, predmetom ktorej je upozornenie na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a nie z predžalobnej výzvy ako uvádza súd prvej inštancie zo dňa 27.01.2018, a ani z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 01.03.2021 (správne 01.03.2018 - poznámka odvolacieho súdu) nevyplýva, že by k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo v nadväznosti na splátku z 15.10.2017. Žalovaný poukázal na to, že vo výzve banka oznámila, že ku dňu 27.01.2018 je v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 2.582,85 €. Uviedol, že predmetné omeškanie vo výške 2.528,85 € nevzniklo neuhradením 3 splátok k 15.10.2017, vzniklo neuhradením 18 splátok po 139,24 €. Je zrejmé, že žalovaný bol v omeškaní viac ako 3 mesiace vzhľadom na to, že splatná pohľadávka dosiahla ku dňu 27.01.2018 sumu 2.582,85 €. V omeškaní teda bol od 15.11.2016, dlžná suma mu bola vyčíslená od splatnosti

tejto nezaplatenej splátky. Zo žiadnej z predložených listín nijako nevyplýva, že by postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť pre nesplatenie splátky splatnej k 15.10.2017 ako to nesprávne uvádza súd prvej inštancie. Mimoriadna splatnosť úveru mohla byť žalobcom vyhlásená aj skôr, pričom najskôr tak mohol žalobca učiť po 3 mesiacoch od omeškania so zaplacením splátky. V prípade žalovaného tak právny predchodca neučinil, ale to, že svoje právo na mimoriadne zosplatenie úveru postupca nevyužil skôr, nemožno žalovanému ako spotrebiteľovi pričítať na ťarchu. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mimoriadne zosplatenie úveru vyvolalo nesplatenie splátky zo dňa 15.10.2017, nakoľko z výzvy je zrejmé, že mimoriadne zosplatenie mu hrozilo z dôvodu omeškania so splácaním pohľadávky vo výške 2.582,85 €. Podotkol, že z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že ku dňu 09.12.2018 bol počet dní omeškania 1.169 čo je 3,2 roka. Poukázal na ustálenú súdnu prax súdov Slovenskej republiky.

13. Ďalej uviedol, že oznámenie postupcu nespĺňalo náležitosti právneho úkonu podľa ust. § 37 ods. 1 OZ, nakoľko postupca v oznámení neuviedol žiadnu konkrétnu splátku, pre ktorú sa rozhodol využiť svoje právo na zosplatenie celého úveru. Oznámenie je teda ako právny úkon neurčitý, nezrozumiteľný a nejasný, teda absolútne neplatný. Súd prvej inštancie namiesto toho, aby posúdil obsah právneho úkonu z hľadiska § 37 ods. 1 OZ, arbitrárne nahradil vôľu postupcu tak, že za konkrétnu splátku jednoducho určil splátku zo dňa 15.10.2017. Na základe uvedeného poukázal na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá pôsobí priamo zo zákona od počiatku.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že vo výzve nie je nevyhnutne potrebné uvádzať, s ktorými konkrétnymi splátkami je dlžník v omeškani, keďže túto požiadavku nikde v zákonných ustanoveniach nenachádza. Priemerný spotrebiteľ je pri obvyklom chápaní písaného textu schopný určiť kedy a v akej výške má plniť a kedy sám svojim konaním plniť prestal. Z článku II bod 7 zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že ak dlžník pohľadávku banky nespláca riadne a včas, môže banka požadovať najmä zaplatenie úrokov z omeškania, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky atď. Zmluvné dojednanie považuje za platne dojednané, pričom plne rešpektuje požiadavku § 565 OZ. Žalobca zároveň navrhuje, aby odvolací súd posúdil námietku neurčitosti oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti pohľadávky ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní, nakoľko žalovaný túto námietku v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil. Čo sa týka posúdenia premlčania, v posudzovanom prípade došlo v súlade s ust. § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre nesplatenie splátky splatnej dňa 15.02.2018. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po tomto dátume tak začala v súlade s § 103 OZ plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a uplynula by najskôr dňa 15.02.2021. Nakoľko žaloba bola súdu doručená 12.02.2020 žalobca má za to, že svoj nárok uplatnil pred uplynutím premlčacej doby. V prípade, ak by súd posúdil niektoré splátky splatné pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti pohľadávky, u ktorých plynie premlčacia doba zvlášť pre každú splátku a ktoré boli zároveň splatné 3 roky pred podaním žaloby t.j. splátka splatná 15.01.2017 a staršie ako premlčané, nemá to vplyv na žalovanú sumu, nakoľko žalobca si žalobou uplatňuje len časť postúpenej pohľadávky vo výške 3.000,- €. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.05.2020 sp. zn. 15CoCsp/13/2020, z ktorého vyplýva posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby pri vyhlásenej mimoriadnej splatnosti pohľadávky a na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.04.2017 sp. zn. 17Co/228/2016, ktoré sa zaoberá plynutím premlčacej doby. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

15. Vyjadrenie žalobcu bolo žalovanému doručené dňa 30.09.2021. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

16. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

17. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18.1.2022 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia

boli zverejnené dňa 11.1.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

19. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, t.j. že, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

21. Podstatou odvolacích námietok je posúdenie plynutia premlčacej doby (ustálenie začiatku plynutia premlčacej doby) zosplatneného zostatku spotrebiteľského úveru a námietka nesprávneho posúdenia oznámenia o zosplatnení úveru.

22. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu si uplatnil právo na okamžité zosplatnenie úveru ku dňu 28.02.2018. Táto skutočnosť vyplýva z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 01.03.2018 a nie z predžalobnej upomienky zo dňa 27.01.2018, ako nesprávne uviedol súd prvej inštancie.

23. Žalovaný tvrdí, že v omeškaní bol od 15.11.2016, zo žiadnej z predložených listín nevyplýva, že by postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť pre nesplnenie splátky splatnej k 15.10.2017, a preto zastáva názor, že omeškanie začalo počnúc nesplatením splátky splatnej k 15.11.2016.

24. Žalobca zasa zastáva názor, že premlčacia doba začala plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (splátka splatná 15.02.2018).

25. Súd prvej inštancie vychádzal z úvahy, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa nasledujúceho po zročnosti splátky za 10/2017 splatnej dňa 15.10.2017, teda od 16.10.2017, uplynula dňa 16.10.2020 (pričom žaloba bola doručená súdu 12.02.2020).

26. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že právo v zmysle ust. § 565 OZ je právom veriteľa, nie jeho povinnosťou, pričom veriteľovi vzniká toto právo pravidelne vo vzťahu ku každej nesplnenej splátke a trvá do splatnosti nasledujúcej splátky.

27. Pokiaľ veriteľ svoje právo nevyužije vo vzťahu k tej ktorej jednotlivej splátke, neznamená to, že mu toto právo zaniká. Naopak, zakaždým pri nezaplatení každej jednotlivej nasledujúcej splátky mu takéto právo vzniká opakovane. Je však potrebné zdôrazniť tak, ako to už bolo uvedené, že sa jedná o právo, nie o povinnosť. Pokiaľ veriteľ svoje právo v zmysle § 565 OZ nevyužije, resp. v období, kým toto právo nevyužije, platí v zmysle § 103 OZ, že každá jedná splátka sa premlčuje samostatne, teda vo vzťahu ku každej jednotlivej splátke začína plynúť premlčacia lehota samostatne. Až následne, keď dôjde k zosplatneniu dlhu, stane sa splatným celý zostatok dlhu a vo vzťahu k tejto sume začne plynúť premlčacia doba, ktorá začína plynúť od tej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu dlhu, avšak zároveň musí byť splnená aj podmienka v zmysle § 53 ods. 9 OZ.

28. Žalobca využil svoje právo požadovať splatenie celého nesplateného zvyšku ku dňu 28.02.2018. Odvolací súd má za to, že tak urobil pre nesplatenie splátky za 11/2017 splatnej dňa 15.11.2017, ktorá predchádza po dobu 3 mesiacov (troch splátok) zosplatneniu s poukazom na ust. § 53 ods. 9 OZ.

29. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti konkrétne, ktorá splátka mimoriadnu splatnosť vyvolala. Uvedené je možno vyvodit' podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného dôvodu je preto táto odvolacia námietka žalovaného nedôvodná.

30. V danom prípade tak premlčacia doba vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu začala plynúť dňa 16.02.2018 a uplynula dňa 16.02.2021, a preto pokiaľ žalobca podal žalobu dňa 12.02.2020, urobil tak včas.

31. Odvolací súd teda dospel k záveru, že v prejednávanej veci uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené, lebo aj keď súd čiastočne nesprávne aplikoval ust. § 101, § 103, § 53 ods. 9 a § 565 OZ na zistený skutkový stav, nemalo to vplyv na vecnú správnosť jeho záveru o tom, že nárok žalobcu premlčaný nie je.

32. Súd nesprávne určil začiatok premlčacej doby celého zosplatneného úveru dňom 15.10.2017, a to z nasledujúcich dôvodov:

33. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

34. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

35. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

36. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

37. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

38. Ako vyplýva z vyššie cit. zákonných ustanovení, v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ (žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote najmenej 15 dní na uplatnenie tohto práva. Aj v tomto prípade však platí druhá veta cit. ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. že toto právo môže veriteľ použiť (len) najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

39. Ak teda žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa ku dňu 28.02.2018, nemohol tak urobiť pre omeškanie so splátkou za 10/2017 splatnou dňa 15.10.2017, ako to konštatoval súd prvej inštancie.

40. Ak právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňom 28.02.2018, mohol tak urobiť len pre omeškanie splátky splatnej 15.11.2017, vo vzťahu ku ktorej tak totiž mohol urobiť najskôr 16.02.2018 (nasledujúci deň po uplynutí 3 - mesačnej lehoty v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ) a najneskôr 15.03.2018 (kedy sa stala splatnou ďalšia splátka) za splnenia ostatných podmienok v zmysle § 53 ods. 9 OZ. V danom prípade úver zosplatnil dňom 28.02.2018 (ktorý dátum spadá do vyššie uvedeného intervalu od 16.02.2018-15.03.2018).

41. K tvrdeniu žalovaného odvolací súd uvádza, že okamih zosplatnenia úveru (28.02.2018) a ani lehota na plnenie určená v oznámení o zosplatnení nie sú rozhodujúce z hľadiska začatia plynutia premlčacej doby predčasne zosplatneného úveru v zmysle ustanovenia § 103 OZ môžu mať vplyv iba na začiatok omeškania žalovaného s plnením). Počítanie premlčacej doby od momentu (predčasného) zosplatnenia úveru nemá oporu v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, keď premlčanie splátok úveru i celého zročného úveru je upravené v cit. ustanovení § 103 OZ.

42. Ustanovenie § 101 OZ upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby a všeobecne stanovuje začiatok plynutia premlčacej doby, pričom táto všeobecná úprava platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neráta s osobitnou úpravou, t.j. nestanovuje inú dĺžku premlčacej doby, alebo odlišne určuje začiatok jej plynutia.

43. Ustanovenie § 103 veta prvá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak zmluvné strany dohodli plnenie dlhu v splátkach, pričom každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba vždy samostatne. Uvedené však platí iba vo vzťahu k splátkam, ktoré sa stali splatnými skôr ako veriteľ využil svoje právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky. V prípade, ak veriteľ využije právo, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia.

44. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v danom prípade zosplatnenie nemalo vplyv na splatnosť splátok, ktoré sa stali splatnými už skôr. Splátky, ktoré sa už stali splatnými v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 103 veta prvá OZ pred zosplatnením celého zostatku dlhu dňa 28.02.2018 (t.j. až po splátku splatnú 15.10.2018) už takýto status nadobudli, teda jednoznačne už boli splatnými, preto aj premlčacia doba vo vzťahu k týmto splátkam už začala plynúť u každej samostatne. Splátky splaté pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti však neboli predmetom tohto konania.

45. V prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky, vo vzťahu k celému zosplatnenému dlhu (mimo už splatných splátok) nastane odlišná situácia a je potrebné osobitne ustáliť začiatok plynutia premlčacej doby zosplatneného zostatku dlhu (v danom prípade pozostávajúceho zo sumy, splatenie ktorej bolo pôvodne dohodnuté v splátkach splatných od 15.05.2015 do konečnej splatnosti).

46. Ustanovenie § 103 veta druhá OZ obsahuje osobitnú úpravu premlčania (osobitne upravuje začiatok plynutia premlčacej doby) v prípade, ak veriteľ využije právo v zmysle § 565 Obč. zák. požadovať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku nesplnenia niektorej splátky.

47. Je však potrebné posúdiť, či túto osobitnú úpravu je možné aplikovať (priamo) aj v prípade, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy a veriteľ uplatnil právo podľa § 565 OZ v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ.

48. Ako nesprávny odvolací súd vyhodnotil postup súdu, ktorý aplikoval na vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (iba) ustanovenie § 103 veta druhá OZ, vychádzajúc z úvahy, že na plynutie premlčacej doby nemá vplyv skutočnosť, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 OZ až po uplynutí 3-mesačného omeškania s niektorou splátkou.

49. Odvolací súd zastáva názor, že v prípade zosplatnenia dlhu, ktorý vznikol na základe spotrebiteľskej zmluvy nemožno vychádzať z aplikácie ustanovenia § 103 veta druhá OZ bez súčasného zohľadnenia osobitosti vyplývajúcej z novo zavedenej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 OZ. Odvolací súd vychádza z úvahy, že v takomto (špecifickom) prípade pri posúdení začiatku plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu (mimo už splatných splátok) je možné použitie ust. § 103 veta druhá OZ iba za súčasnej aplikácie ust. § 565 OZ a novozavedeného ust. § 53 ods. 9 OZ pri jeho výklade.

50. Daný aplikačný problém vyvstal práve v súvislosti s novozavedeným ust. § 53 ods. 9 OZ, ktorý tak zasiahol do dovtedy platnej úpravy vychádzajúcej z ust. § 103 v spojení s § 565 OZ, vo vzťahu ku ktorým súdna prax bola jednotná. Predpoklad pre zosplatnenie úveru v zmysle § 565 OZ (v prípade ak sa nejedná o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy) spočíva v právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky. V tom prípade, môže veriteľ vyvolať predčasnú splatnosť zostávajúceho dlhu v prvý deň omeškania dlžníka so zaplatením splátky a v tento deň si ho aj uplatniť na súde. Je preto len logické, že práve v tento deň podľa ust. § 103 veta druhá OZ (ktorý odkazuje na ust. § 565 OZ) začína plynúť premlčacia doba pre uplatnenie zosplatnenej časti záväzku.

51. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ však zaviedlo novú podmienku pre aplikáciu ust. § 565 OZ, vzťahujúcu sa iba na spotrebiteľské zmluvy, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je v zmysle tohto ustanovenia posunutá až na dobu po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením tejto splátky (za súčasného splnenia ďalšej podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ - upozornenia dlžníka na možnosť zosplatnenia úveru aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva). Je preto v takomto prípade potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa stal splatným celý dlh (do splatnosti najbližšej splátky nasledujúcej, ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením).

52. Odvolací súd má za to, že pri aplikácii ustanovenia § 103 veta druhá OZ v prípadoch spotrebiteľských zmlúv, nemožno vychádzať iba z doslovného znenia tohto ustanovenia, ale pri jeho výklade je potrebné zohľadniť špeciálnu úpravu obsiahnutú v ust. § 53 ods. 9 OZ, v dôsledku ktorej sa v týchto prípadoch k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením. S takouto ďalšou udalosťou však ust. § 103 OZ (rovnako ako ani § 565 OZ) explicitne nepočíta.

53. Odvolací súd tu zdôrazňuje, že aj v tomto prípade sa uplatňuje trojročná premlčacia doba stanovená v ust. § 101 OZ a až do uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie a veriteľ sa v prípade neplnenia povinnosti dlžníka môže domáhať (na súde) iba zaplatenia už splatných splátok. Je nesporným, že až od uplatnenia práva v zmysle § 565 OZ (v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok stanovených v § 53 ods. 9 OZ) sa žalobca môže domáhať na súde zaplatenia celej pohľadávky (celého zosplatneného zostatku dlhu).

54. Vychádza preto z úvahy, že aj vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v § 101 OZ, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitiu práva podľa § 565 OZ), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

55. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd má za to, že by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatnenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádza právnu možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 OZ trojročná, by bola skrátená o tri mesiace).

56. Aj v preskúvanom prípade, pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby vo vzťahu k zosplatnenému zostatku pohľadávky, je potrebné najprv ustáliť, pre nesplnenie ktorej splátky vzniklo veriteľovi právo (a veriteľ ho využil) v zmysle § 565 OZ požadovať zaplatenie celej pohľadávky (t.j. v dôsledku nesplnenia ktorej splátky sa stal zročným celý dlh).

57. Vyššie uvedená podmienka stanovená v § 53 ods. 9 OZ bola v danom prípade splnená ku dňu 28.02.2018 (ku dňu zosplatnenia) iba vo vzťahu k splátke splatnej dňa 15.11.2017, ako už bolo uvedené vyššie.

58. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah a súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade vo vzťahu k celému zostatku pohľadávky (počnúc splátkou 15.11.2017, kde veriteľ využil právo podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ) premlčacia doba začala plynúť 16.02.2018, t.j. deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej lehoty odo dňa 15.11.2017, kedy nastala splatnosť splátky, ktorá zosplatnenie vyvolala (§ 53 ods. 9 OZ) a uplynula dňom 16.02.2021.

59. Keďže žalovaný podal žalobu 12.02.2020, urobil tak v rámci 3-ročnej premlčacej doby, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak žalobou uplatnený nárok nepovažoval za premlčaný.

60. K odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa toho, že oznámenie postupcu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 01.03.2018 nespĺňa náležitosti právneho úkonu, a z dôvodu neurčitosti je absolútne neplatné, odvolací súd poznamenáva, že tento prostriedok procesnej obrany bol žalovaným uplatnený až v odvolacom konaní.

61. Žalovaný v konaní na súde prvej inštancie nenamietal neurčitost' oznámenia postupcu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré teraz označuje za absolútne neplatné z dôvodu neurčitosti.

62. Ide tu o prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie.

63. Pokiaľ žalovaný tieto skutkové tvrdenia, ktoré sú prípustnými prostriedkami procesnej obrany neuviedol do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 296 CSP, v odvolacom konaní ich možno uvádzať len za podmienok uvedených v § 366 CSP.

64. V spotrebiteľských sporoch platí pre uplatňovanie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany ust. § 296 CSP, v zmysle ktorého spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužijú. Výnimkou je, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom. V tom prípade sa ust. § 296 nepoužije (§ 291 ods. 3 CSP).

65. Žalovaný ako spotrebiteľ nebol v konaní pred súdom prvej inštancie zastúpený advokátom (bol zastúpený až v odvolacom konaní - poznámka odvolacieho súdu), preto platilo ust. § 296 CSP a žalovaný mohol všetky svoje skutkové tvrdenia a aj iné prostriedky procesnej obrany (popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky) označiť až do vyhlásenia rozhodnutia súdom prvej inštancie vo veci samej.

66. Ak by bol takto postupoval, súd by sa musel s týmito skutkovými tvrdeniami vysporiadať.

67. Ustanovením § 296 CSP však nie sú dotknuté ustanovenia o dokazovaní v odvolacom konaní, teda aj v prípade spotrebiteľských sporov platí ust. § 366 CSP.

68. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

69. Žalovaný prvýkrát uplatnil vyššie uvedený prostriedok procesnej obrany až v odvolacom konaní. Nepreukázal, že tieto svoje tvrdenia nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie a nejde ani o iný z prípadov uvedených v ust. § 366 pod písm. a/ až c/ CSP.

70. Z uvedených dôvodov na tento prostriedok procesnej obrany v odvolacom konaní nebolo možné prihliadnuť a z tohto dôvodu sa k týmto skutkovým tvrdeniam odvolací súd ani bližšie nevyjadruje.

71. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

72. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov konania. Takéto právo vzniklo úspešnému žalobcovi, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ustanovenie § 251 CSP.

73. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).